

# **Hoogheemraadschap van Delfland**

## **Verordening Kwijtscheldingsregeling Delfland 2016**

### **Nota van beantwoording**

Beantwoording ingekomen zienswijzen op de Ontwerp  
Verordening Kwijtscheldingsregeling Delfland 2016

Status : definitief  
Datum VV : 19 november 2015

## **Inhoudsopgave**

|            |                                                            |           |
|------------|------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>1</b>   | <b>Inleiding</b>                                           |           |
| <b>1.1</b> | <b>Inspraakprocedure</b>                                   | <b>3</b>  |
| <b>1.2</b> | <b>Doel van de Nota van beantwoording</b>                  | <b>3</b>  |
| <b>2</b>   | <b>Overzicht ontvangen zienswijzen</b>                     | <b>3</b>  |
| <b>3</b>   | <b>Ontvankelijkheid</b>                                    | <b>4</b>  |
| <b>4</b>   | <b>Weergave van de zienswijzen</b>                         | <b>5</b>  |
| <b>4.1</b> | <b>Burgemeester en wethouders gemeenten</b>                | <b>5</b>  |
| <b>4.2</b> | <b>Kerkelijke- en liefdadigheidsinstellingen</b>           | <b>14</b> |
| <b>4.3</b> | <b>Platform Delen achter de Duinen</b>                     | <b>16</b> |
| <b>4.4</b> | <b>Overige reacties</b>                                    | <b>17</b> |
| <b>5</b>   | <b>Bespreking van de zienswijzen</b>                       | <b>20</b> |
| <b>5.1</b> | <b>Algemene inleiding</b>                                  | <b>20</b> |
| <b>5.2</b> | <b>Algemene bespreking van zienswijzen</b>                 | <b>20</b> |
| <b>5.3</b> | <b>Bespreking specifieke onderdelen van de zienswijzen</b> | <b>22</b> |
| <b>5.4</b> | <b>Samenvatting en conclusie</b>                           | <b>25</b> |

# 1 Inleiding

## 1.1 Inspraakprocedure

Het college van D&H heeft op 1 september 2015 de Ontwerp Verordening Kwijtscheldingsregeling Delfland 2016 (hierna: de Ontwerp Verordening) vastgesteld. Vervolgens is de Ontwerp Verordening vrijgegeven voor de inspraakprocedure conform de Inspraakverordening Delfland 2011.

Het doel van inspraak is om belanghebbenden de gelegenheid geven te reageren op het ontwerpbesluit. De inspraak is een belangrijk instrument voor het bestuur van Delfland om op basis van een evenwichtige belangenafweging tot een besluit te komen.

De Ontwerp Verordening heeft van 10 september tot en met 21 oktober 2015 ter inzage gelegen.

Er is via diverse kanalen gecommuniceerd over de Ontwerp Verordening. Terinzagelegging heeft plaatsgevonden door publicatie in het Waterschapsblad (Nr. 7258), via <https://www.officielebekendmakingen.nl>. Gedurende de inspraaktermijn waren de stukken tevens in te zien op het hoofdkantoor in Delft. Daarnaast is een nieuwsbericht uitgegaan waarin de terinzagelegging werd aangekondigd.

In de vergadering van de commissie Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering van 3 november 2015, en schriftelijk daarna, zijn vragen gesteld en opmerkingen gemaakt over de inspraakprocedure en de Nota van beantwoording. Een aantal opmerkingen daarvan is verwerkt in deze Nota, met name waar het verschrijvingen of onvolledige weergave van indieners en/of zienswijzen betreft. Voor wat betreft buiten de termijn ingediende zienswijzen wordt verwezen naar hoofdstuk 3.

## 1.2 Doel van de Nota van beantwoording

In de Nota van beantwoording zijn de zienswijzen op de Ontwerp Verordening en de reactie van het Hoogheemraadschap van Delfland daarop, gebundeld.

# 2 Overzicht ontvangen zienswijzen

In het onderstaande overzicht zijn de zienswijzen genummerd en zijn datum en afzender opgenomen. Omwille van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zijn persoonsnamen geanonimiseerd, zodat telkens is aangegeven wanneer sprake is van een natuurlijke persoon.

| Nr. | Datum brief/mail     | Afzender                                            |
|-----|----------------------|-----------------------------------------------------|
| 1   | 9 juli 2015          | Interkerkelijk Diaconaal Beraad                     |
| 2   | 14 juli/13 okt. 2015 | Burgemeester en wethouders Vlaardingen              |
| 3   | 20 juli 2015         | Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Haaglanden    |
| 4   | 2 september 2015     | Burgemeester en wethouders Zoetermeer               |
| 5   | 7 sept./14 okt. 2015 | Burgemeester en wethouders Delft                    |
| 6   | 11 september 2015    | Burgemeester en wethouders Midden-Delfland          |
| 7   | 14 september 2015    | Burgemeester en wethouders Westland                 |
| 8   | 5 oktober 2015       | Natuurlijke persoon                                 |
| 9   | 6 oktober 2015       | Parochiële Caritas Instelling St. Adrianus parochie |
| 10  | 6 oktober 2015       | Natuurlijke persoon                                 |

|    |                  |                                                                                                                        |
|----|------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 11 | 7 oktober 2015   | Parochiële Caritas Instelling RK Kerk Machutus                                                                         |
| 12 | 8 oktober 2015   | Natuurlijke persoon                                                                                                    |
| 13 | 8 oktober 2015   | Diaconaal Platform Westland                                                                                            |
| 14 | 10 oktober 2015  | Parochiële Caritas Instelling St. Joseph parochie                                                                      |
| 15 | 10 oktober 2015  | Diakonie Vredekerk                                                                                                     |
| 16 | 12 oktober 2015  | Natuurlijke persoon                                                                                                    |
| 17 | 14 oktober 2015  | Burgemeester en wethouders Rijswijk                                                                                    |
| 18 | 13 oktober 2015  | Voor elkaar Westland                                                                                                   |
| 19 | 14 oktober 2015  | Burgemeester en wethouders Leidschendam-Voorburg                                                                       |
| 20 | 15 oktober 2015  | Natuurlijke persoon                                                                                                    |
| 21 | 15 oktober 2015  | Geref. Diaconie Protestantse Gem. 's-Gravenzande                                                                       |
| 22 | 15 oktober 2015  | Natuurlijke persoon                                                                                                    |
| 23 | 15 oktober 2015  | Parochiële Caritas Instelling Bartholomeus parochie                                                                    |
| 24 | 16 oktober 2015  | PCI St. Jan de Doperparochie                                                                                           |
| 25 | 13 oktober 2015  | Evangelische kerk Westland                                                                                             |
| 26 | 16 oktober 2015  | Burgemeester en wethouders Den Haag                                                                                    |
| 27 | 15 oktober 2015  | Burgemeester en wethouders Schiedam                                                                                    |
| 28 | 17 oktober 2015  | Cliëntenraad Sociale Zaken Westland                                                                                    |
| 29 | 19 oktober 2015  | Parochiële Caritas Instelling Berkel en Rodenrijs                                                                      |
| 30 | 19 oktober 2015  | Natuurlijke persoon                                                                                                    |
| 31 | 19 oktober 2015  | Platform Delen achter de Duinen                                                                                        |
| 32 | 16 oktober 2015  | Natuurlijke persoon                                                                                                    |
| 33 | 14 oktober 2015  | Natuurlijke persoon                                                                                                    |
| 34 | 19 oktober 2015  | Natuurlijke persoon                                                                                                    |
| 35 | 20 oktober 2015  | Parochiële Caritas Instelling H. Bonifatius Rijswijk                                                                   |
| 36 | 20 oktober 2015  | Burgemeester en wethouders Westland                                                                                    |
| 37 | 21 oktober 2015  | WijWonen                                                                                                               |
| 38 | 21 oktober 2015  | VVSD en andere studentenorganisaties                                                                                   |
| 39 | 20 oktober 2015  | 188 zienswijzen van natuurlijke personen, met gebruik van het door platform Delen achter de Duinen opgestelde sjabloon |
| 40 | 20 oktober 2015  | Burgemeester en wethouders Maassluis                                                                                   |
| 41 | 20 oktober 2015  | Natuurlijke persoon                                                                                                    |
| 42 | 20 oktober 2015  | Verenigingsraad Delft                                                                                                  |
| 43 | 22 oktober 2015  | Partij van de Arbeid Lansingerland                                                                                     |
| 44 | 22 oktober 2015  | Natuurlijke persoon                                                                                                    |
| 45 | 21 oktober 2015  | Natuurlijke persoon                                                                                                    |
| 46 | 22 oktober 2015  | Natuurlijke persoon                                                                                                    |
| 47 | 18 augustus 2015 | Sociale Verhuurders Haaglanden                                                                                         |
| 48 | 3 november 2015  | 44 zienswijzen van natuurlijke personen, met gebruik van het door platform Delen achter de Duinen opgestelde sjabloon  |
| 49 | 2 november 2015  | CDA Basisgroep Sociale Zekerheid                                                                                       |
| 50 | 4 november 2015  | Natuurlijke persoon                                                                                                    |

### **3 Ontvankelijkheid**

Op grond van het bepaalde in artikel 3:16 en 6:9 van de Algemene wet bestuursrecht is een zienswijze tijdig ingediend indien deze voor het einde van de termijn (die liep van 10 september 2015 tot en met 21 oktober 2015) is ontvangen. Bij verzending per post bepaalt het tweede lid van dit artikel dat sprake is van tijdige indiening als de zienswijze voor het einde van de termijn ter post is bezorgd, mits deze niet later dan een week na afloop van de termijn is ontvangen.

Om tegemoet te komen aan de gestelde vragen tijdens de vergadering van de commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering op 3 november 2015 zullen in het navolgende alle ontvangen zienswijzen worden besproken, ongeacht de vraag of sprake is van ontvankelijkheid.

Van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Vlaardingen zijn twee brieven ontvangen, op 14 juli 2015 en op 13 oktober 2015. Beide reacties zijn weergegeven onder zienswijze 2.

Van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Delft zijn twee brieven ontvangen, op 7 september 2015 en op 14 oktober 2015. Beide reacties zijn weergegeven onder zienswijze 5.

De zienswijzen 5, 6 en 7 zijn ingediend in het kader van de inspraakprocedure voor het Ontwerp-Waterbeheerplan 2016-2021. In de Nota van beantwoording en wijziging behorende bij dit plan is aangegeven dat het afbouwen van de mogelijkheden voor kwijtschelding geen onderwerp is dat benoemd is in het ontwerp Waterbeheerplan 2016-2021, maar in de 'Ontwerp Verordening Kwijtschelding Delfland 2016'. Daarom worden deze zienswijzen behandeld als betrekking hebbend op de Ontwerp Verordening.

Zienswijzen 39 en 48 betreffen het door 188 respectievelijk 44 indieners gebruikte sjabloon dat is opgesteld door het platform Delen achter de Duinen. Het betreft gelijkluidende zienswijzen die om redenen van doelmatigheid gezamenlijk worden behandeld.

De zienswijzen worden hierna besproken.

### **4 Weergave van de zienswijzen**

#### *Leeswijzer*

Ten behoeve van een doelmatige en overzichtelijke beantwoording zijn de zienswijzen als volgt gerubriceerd: colleges van burgemeester en wethouders van gemeenten (paragraaf 4.1), kerkelijke - en liefdadigheidsinstellingen (paragraaf 4.2), platform Delen achter de Duinen (paragraaf 4.3) en overige (paragraaf 4.4).

Per zienswijze wordt het inhoudelijke deel van de betreffende brief integraal geciteerd.

De volledige zienswijzen zijn als bijlage bij deze nota opgenomen.

#### **4.1 Burgemeester en wethouders gemeenten**

*Gemeente Vlaardingen (zienswijze 2, brief 14 juli 2015):*

"Het Nibud heeft becijferd dat de bijstandsuitkering onvoldoende groot is om daarmee naast de kosten van primair levensonderhoud ook nog belasting te betalen. Het is dan ook

voorspelbaar dat met het afschaffen van de kwijtschelding de minder draagkrachtigen onder grote druk worden gezet en in een onmogelijke financiële positie komen. Uiteindelijk zal blijken dat veel vorderingen oninbaar worden verklaard, omdat men het geld eenvoudigweg niet heeft. De hogere overheid heeft niet voor niets de mogelijkheid tot kwijtschelding van belastingen in de wet opgenomen. Het past een rechtvaardige overheid om gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van haar belastingen te verlenen aan hen in de meest kwetsbare financiële positie.

Daarnaast is te verwachten dat het afschaffen van de kwijtschelding tot gevolg heeft dat meer belastingaanslagen oninbaar worden verklaard. Aangezien de heffingen van het hoogheemraadschap via een gecombineerde belastingaanslag met de gemeentelijke belastingen worden opgelegd (via de Regionale Belasting Groep), bestaat de kans dat Vlaardingen daardoor een groter deel van de inkomsten OZB misloopt en dat de administratieve kosten bij de Regionale Belasting Groep oplopen. Gedupeerden zullen zich uiteindelijk voor hulp tot de gemeente wenden. Wij laten hen uiteraard niet in de kou staan. Dit alles zal ongetwijfeld negatieve gevolgen hebben voor de financiën van onze gemeente.

Wij vinden uw voornemen tot afschaffing van de kwijtschelding van de zuiveringsheffing onaanvaardbaar. Wij gaan daarom graag met u in gesprek over het voornemen. In het geval dat u daadwerkelijk overgaat tot de afschaffing, dan bezinnen wij ons op mogelijke maatregelen om de schade op u te verhalen.”

*Gemeente Vlaardingen (zienswijze 2, brief 13 oktober 2015):*

“Hoewel het toepassen van de kwijtschelding een mogelijkheid en geen verplichting is, vinden wij dat elke overheid zichzelf een voorbeeldfunctie moet aanmeten als het gaat om maatschappelijk verantwoord functioneren. Een kwijtscheldingsmogelijkheid op de grotere heffingen behoort daar wat ons betreft bij. Wij verwachten dat de Gemeente Vlaardingen en haar inwoners grote negatieve financiële consequenties zullen ondervinden als gevolg van deze maatregel. In het bijzonder maken wij ons zorgen om de groep inwoners met de laagste inkomens.

In uw coalitieakkoord wordt gerefereerd aan het voldoen aan voorwaarden, voordat tot beperking en afschaffing van de kwijtschelding op de zuiveringsheffing overgegaan kan worden. In de toelichting op de concept regeling wordt echter niet nader verklaard wat deze voorwaarden zijn en of aan deze voorwaarden voldaan is. Wij vragen u op dit onderdeel om meer transparantie.

De afschaffing van de kwijtschelding leidt er toe dat elk huishouden wordt aangeslagen voor de zuiveringsheffing. Zodoende wilt u bereiken dat elke vervuiler betaalt en wilt u voorkomen dat een meerderheid van de huishoudens een hogere heffing betaalt om de kwijtschelding in stand te houden. Het afschaffen van de kwijtschelding zal echter leiden tot een forse extra kostenpost. Enerzijds is de verwachting dat er extra inspanningen geleverd moeten worden door de RBG, anderzijds moet er rekening mee gehouden worden dat er een groter bedrag oninbaar wordt verklaard. Een volledige kosten/baten analyse is in de toelichting van de regeling niet aangetroffen. Onduidelijk blijft of de verlaging van het tarief van de zuiveringsheffing opweegt tegen de hogere uitvoeringskosten en het hogere bedrag aan oninbare belastingen. Tenslotte vragen wij ons af of u de verhoging van de uitvoeringskosten van de RBG voor eigen rekening neemt of dat alle partners van de RBG hieraan mee gaan betalen.

Uw voornemen om tot afschaffing van de mogelijkheid tot kwijtschelding over te gaan zal verder als effect hebben dat de minder draagkrachtige inwoners in de regio een groter beroep zullen doen op de bijzondere bijstand. Daarmee verplaatst u dit probleem naar andere overheden, zoals onze gemeente. Een werkwijze die wij niet passend vinden binnen de normen en waarden van behoorlijk bestuur.

Wij wijzen u er verder op dat u uzelf in uw coalitieakkoord heeft voorgenomen om de uitvoering van de kwijtschelding van de zuiveringsheffing af te stemmen met andere partners in de Regionale Belastinggroep. Wij hebben niet geconstateerd dat u hieraan uitvoering gegeven heeft.”

*Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Haaglanden (zienswijze 3):*

“Uit doorrekeningen door het Nibud blijkt dat het voor minimahuishoudens steeds moeilijker wordt om rond te komen. Sterker nog, zonder gemeentelijke steun en kwijtschelding van lokale en waterschapsbelastingen zou een aantal huishoudtypes zelfs maandelijkse tekorten kennen om te kunnen voorzien in de basiskosten voor levensonderhoud. Vooral voor gezinnen staan de seinen op rood.

Volgens het Nibud houdt een bijstandsgezin met twee schoolgaande kinderen (middelbaar onderwijs) als ze gebruik maken van alle minimavoorzieningen en kwijtscheldingen op het einde van de maand slechts € 4 over die ze kunnen besteden aan zaken als een verjaardagscadeautje of zakgeld voor de kinderen. Als dit gezin de kwijtschelding op de heffing voor afvalwaterzuivering kwijtraakt (bijna € 300 per jaar) dan is er niet alleen geen geld meer voor leuke zaken, maar blijven rekeningen voor vaste lasten onbetaald. Het RPA (regionaal platform arbeidsmarktbeleid) Haaglanden, waarvan de wethouders sociale zaken van Midden-Delfland, Westland, Delft, Rijswijk en Den Haag het bestuur vormen, en de wethouder van Leidschendam-Voorburg (RPA Zuid Holland Centraal) maken zich zorgen over de maatschappelijke gevolgen die hiermee gemoeid zijn.

Als gemeenten in de regio spannen wij ons tot het uiterste in om mensen met een laag inkomen of uitkering perspectief te bieden op scholing en werk. Daarnaast investeren we fors in het ondersteunen van de meest kwetsbare huishoudens in onze gemeenten door bijvoorbeeld kwijtschelding van lokale lasten, ondersteuning van schoolgaande kinderen uit minimagezinnen, en maatwerk via de bijzondere bijstand.

Het verdwijnen van de kwijtschelding voor afvalwaterzuivering maakt dat deze ondersteuning voor een deel van de huishoudens geen adequaat vangnet meer biedt. Als regiogemeenten verzoeken wij u om uw voornemen ten aanzien van de heffing afvalwaterzuivering te herzien.”

*Gemeente Zoetermeer (zienswijze 4):*

“De afgelopen jaren is het aantal bijstandsgerechtigden toegenomen. Steeds meer huishoudens hebben moeite om rond te komen. Dit blijkt onder andere uit berekeningen van het Nibud. Verschillende huishoudtypes hebben naast andere ondersteuning, de kwijtschelding door waterschappen nodig om niet in de problemen te raken. Ze hebben gewoonweg niet voldoende middelen.

Uw voornemen heeft grote consequenties. Zo zal een meerpersoonshuishouden op bijstandsniveau per 2017 geconfronteerd worden met bijna 300 euro per jaar aan extra kosten. Een eenpersoonshuishouden op bijstandsniveau zal bijna 100 euro aan extra kosten per jaar hebben.

In lijn met bijgaande brief van collega wethouder Baldewsingh die eerder vanuit de arbeidsmarktregio Haaglanden aan het Hoogheemraadschap van Delfland is gezonden, maken wij ons zorgen over de maatschappelijke gevolgen die hiermee gemoeid zijn. Daarom dringen wij er bij u nogmaals op aan de kwijtschelding niet in te perken of af te schaffen.”

*Gemeente Delft (zienswijze 5, brief 7 september 2015):*

“Over de doorwerking van de effecten van het kwijtscheldingsbeleid op de gemeente is inmiddels op bestuurlijk niveau een overleg traject gestart.

Door middel van deze zienswijze vragen wij aandacht voor de consequenties die het kwijtscheldingsbeleid heeft voor de inwoners die voorheen voor kwijtschelding in aanmerking kwamen en daarmee ook op de indirecte financiële doorwerking hiervan op de gemeentelijke begroting."

*Gemeente Delft (zienswijze 5, brief 14 oktober 2015):*

"Er zijn verschillende argumenten die er voor pleiten de huidige mogelijkheden van kwijtschelding te handhaven. Een belangrijk argument is het solidariteitsbeginsel: 'De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten'.

Recente onderzoeken van het NIBUD geven een beeld van het besteedbaar inkomen van huishoudens met een laag inkomen. Uit deze cijfers blijkt dat het inkomen in huishoudens met een inkomen op bijstandsniveau onvoldoende is om de meest noodzakelijke en basale kosten te voldoen. Dit geldt vooral voor gezinnen met kinderen. Er is geen geld voor uitgaven zoals deelname aan sport, een abonnement of een tweedehandsfiets.

Cijfers van de NWK (Vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren) duiden op een toenemende schuldenproblematiek, zeker bij mensen met een laag inkomen.

Gemeenten investeren in deze mensen om participatie binnen de samenleving mogelijk te maken. Wij ondersteunen deze mensen met trajecten gericht op scholing of werk waarmee uitzicht ontstaat op een inkomensverbetering. Gemeenten investeren ook in schuldhulpverlening, schuldhulpregelingen, budgetcoaching en ondersteuning bij thuisadministratie, een vangnet middels de bijzondere bijstand, etc.

De voorgenomen maatregel gaat vele huishoudens treffen, in Delft ongeveer 3750 huishoudens.

Het afschaffen van de kwijtschelding van de waterzuiveringsheffing betekent voor huishoudens met een laag inkomen een nieuwe aanslag op hun toch al geringe budget. Dit levert nog een rekening op die niet betaald kan worden, waardoor schulden stijgen. Er zijn veel mensen die door de gemeente worden geholpen met een schuldhulptraject. Mensen voor wie de gemeente met schuldeisers maatwerkafspraken heeft gemaakt. Als zij nieuwe schulden maken (als gevolg van deze extra kosten) moet de gemeente formeel de bestaande schuldenregeling stopzetten en opnieuw met alle schuldeisers afspraken maken.

In uw notitie geeft u aan dat de oninbaarheid van vorderingen zal toenemen. U geeft niet aan dat voordat een vordering als oninbaar wordt beschouwd er allerlei acties worden ondernomen. In eerste instantie worden mensen gedreigd met aanmaningen, deurwaarders en beslaglegging. De kosten worden verhaald op degenen die niet (kunnen) betalen. Mensen die de heffing eigenlijk niet kunnen voldoen worden geconfronteerd met extra kosten. Deze kosten zijn veelal een veelvoud van de oorspronkelijke vordering. Met andere woorden: deze kosten zullen de problematiek alleen nog maar verergeren. In veel gevallen zal men onder druk betalen terwijl men dit eigenlijk niet kan.

De kosten van deurwaarders zullen ook gevolgen hebben voor de mogelijkheden van hulp door gemeenten bij schulden; dit zal verder worden bemoeilijkt.

Het verdwijnen van de kwijtschelding voor afvalwaterzuivering maakt dat de gemeentelijke mogelijkheden voor ondersteuning niet meer toereikend zullen zijn. De wettelijke mogelijkheden van gemeenten om puur financiële ondersteuning te geven zijn zeer beperkt. De Participatiewet en onze eigen standpunten zijn gericht op het ondersteunen van meedoen in de samenleving. Deze lastenverzwaring die het Hoogheemraadschap voornemens is op te leggen doorkruist het gemeentelijk beleid om participatie mogelijk te maken.

De besparing die u raamt met het afschaffen van de kwijtschelding zuiveringsheffing bedraagt ca. 9,3 miljoen. Daarbij moet ook nog rekening gehouden worden met kosten. Dit moet uiteindelijk resulteren in een lagere heffing voor alle gebruikers. De verlaging is echter beperkt."

*Gemeente Midden-Delfland (zienswijze 6):*

"Delfland streeft naar een gematigde tariefstijging (1,5% per jaar tot 2021). Na de forse tariefstijgingen in 2010-2015 van gemiddeld 9% per jaar, is dit een positieve ontwikkeling voor onze inwoners.

Niet gelukkig zijn wij met uw voornemen om in een periode van twee jaar de mogelijkheid af te bouwen om voor kwijtschelding van de heffing voor afvalwaterzuivering In aanmerking te komen. Dit is slecht nieuws voor de minima. Wij maken ons dan ook zorgen over de financiële positie van de minima als deze afschaffing doorgaat. Wij voorzien ook dat de minima ons zullen vragen hen voor het wegvallen van de kwijtschelding te compenseren. Op die manier wordt uw verantwoordelijkheid afgewenteld op de inliggende gemeenten."

*Gemeente Westland (zienswijze 7):*

"Uitgangspunt in uw coalitieakkoord is dat de kosten die gemaakt worden voor het zuiveren van afvalwater door iedereen betaald moet worden. Op dit moment is er echter een groot aantal huishoudens die dit bedrag simpelweg niet kunnen betalen. Zonder gemeentelijke steun en kwijtschelding van lokale en waterschapsbelasting zou een aantal huishoudtypes zelfs maandelijkse tekorten kennen om te kunnen voorzien in de basiskosten voor levensonderhoud. Vooral voor gezinnen staan de seinen op rood. Als gemeente Westland spannen wij ons tot het uiterste in om mensen met een laag inkomen of uitkering perspectief te bieden op scholing en werk. Daarnaast investeren we fors in het ondersteunen van de meest kwetsbare huishoudens in onze gemeenten door bijvoorbeeld kwijtschelding van lokale lasten, ondersteuning van schoolgaande kinderen uit minimagezinnen, en maatwerk via de bijzondere bijstand. Het verdwijnen van de kwijtschelding voor afvalwaterzuivering maakt dat deze ondersteuning voor een deel van de huishoudens geen adequaat vangnet meer biedt. Als gemeente Westland verzoeken wij u om uw voornemen ten aanzien van het afschaffen van de kwijtschelding voor de heffing afvalwaterzuivering te herzien."

*Gemeente Rijswijk (zienswijze 17):*

"U geeft aan dat kwijtschelding van de zuiveringsheffing niet past in het huidige tijdsbeeld. Wij zijn een geheel andere mening toegedaan. De onderzoeken van het NIBUD tonen juist aan dat het bieden van kwijtschelding aan hen die deze heffingen niet kunnen betalen juist wel van deze tijd is. Het is niet van deze tijd als wij mensen de mogelijkheid ontnemen om deel te kunnen nemen aan de maatschappij. Er zijn verschillende argumenten die er voor pleiten de huidige mogelijkheden van kwijtschelding te handhaven. Een belangrijk argument is het solidariteitsbeginsel: 'de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten'. Recente onderzoeken van het NIBUD geven een beeld van het besteedbaar inkomen van huishoudens met een laag inkomen. Uit deze cijfers blijkt dat het inkomen in huishoudens met een inkomen op bijstandsniveau onvoldoende is om de meest noodzakelijke en basale kosten te voldoen. Dit geldt vooral voor gezinnen met kinderen. Er is geen geld voor uitgaven zoals deelname aan sport, een abonnement of een tweedehandsfiets. Cijfers van de NVVK (Vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren) duiden op een toenemende schuldenproblematiek, zeker bij mensen met een laag inkomen. Gemeenten investeren in deze mensen om participatie binnen de samenleving mogelijk te maken. Wij ondersteunen deze mensen met trajecten gericht op scholing of werk waarmee uitzicht ontstaat op inkomensverbetering. Gemeenten investeren ook in schuldhulpverlening, met schuldhulpregelingen, budgetcoaching en ondersteuning bij thuisadministratie, bijzondere bijstand, etc. De voorgenomen maatregel gaat vele huishoudens treffen, in Rijswijk ongeveer 1933 huishoudens. Het afschaffen van de kwijtschelding van de waterzuiveringsheffing betekent voor deze een nieuwe aanslag op hun toch al geringe budget. Dit levert nog een rekening op die niet betaald kan worden, waardoor schulden stijgen. Er zijn veel mensen die door de gemeente worden geholpen met een schuldhulptraject. Mensen voor wie de gemeente met schuldeisers maatwerkafspraken heeft gemaakt. Als zij nieuwe schulden maken (als gevolg van deze extra kosten) moet de gemeente formeel de bestaande schuldenregeling stopzetten en opnieuw met alle schuldeisers afspraken maken.

In uw notitie geeft u aan dat de oninbaarheid van vorderingen zal toenemen. U geeft niet aan dat voordat een vordering als oninbaar wordt beschouwd er allerlei acties worden

Pagina **9** van **27**

ondernomen. In eerste instantie worden mensen gedreigd met aanmaningen, deurwaarders en beslaglegging. De kosten worden verhaald op degenen die niet (kunnen) betalen. Mensen die de heffing eigenlijk niet kunnen voldoen worden geconfronteerd met extra kosten. Deze kosten zijn veelal een veelvoud van de oorspronkelijke vordering. Met andere woorden: deze kosten zullen de problematiek alleen nog maar verergeren. In veel gevallen zal men onder druk betalen terwijl men dit eigenlijk niet kan.

De kosten van deurwaarders zullen ook gevolgen hebben voor de mogelijkheden van hulp door gemeenten bij schulden; dit zal verder worden bemoeilijkt.

Het verdwijnen van de kwijtschelding voor afvalwaterzuivering maakt dat de gemeentelijke mogelijkheden voor ondersteuning niet meer toereikend zullen zijn. De mogelijkheden van gemeenten om puur financiële ondersteuning te geven zijn zeer beperkt. De Participatiewet en onze eigen standpunten zijn gericht op het ondersteunen van meedoen in de samenleving. Deze lastenverzwaring die het Hoogheemraadschap voornemens is op te leggen doorkruist het gemeentelijk beleid om participatie mogelijk te maken.

Met de besparing die u raamt met het afschaffen van de kwijtschelding zuiveringsheffing van ca. € 9,3 miljoen beoogt u een andere verdeling van de lasten en daarmee een lagere heffing voor alle gebruikers. Deze beoogde verlaging zal echter (gedeeltelijk) teniet worden gedaan door alle bijkomende incassokosten. Als ongewenst effect brengt dit met zich mee dat de bijkomende incassokosten - die met de feitelijke levering van zuiveringsheffing niets van doen hebben - door de hogere oninbaarheid zullen stijgen. Per saldo zullen hiermee uiteindelijk zowel de oninbare waterzuiveringsheffing als ook de oninbare incassokosten opgebracht moeten worden door de overige gebruikers."

*Gemeente Leidschendam-Voorburg (zienswijze 19):*

"Er zijn verschillende argumenten die er voor pleiten de huidige mogelijkheden van kwijtschelding te handhaven. Een belangrijk argument is het solidariteitsbeginsel: 'de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten'.

Recente onderzoeken van het NIBUD geven een beeld van het besteedbaar inkomen van huishoudens met een laag inkomen. Uit deze cijfers blijkt dat het inkomen in huishoudens met een inkomen op bijstandsniveau onvoldoende is om de meest noodzakelijke en basale kosten te voldoen. Dit geldt vooral voor gezinnen met kinderen. Er is geen geld voor uitgaven zoals deelname aan sport, een abonnement of een tweedehandsfiets. Cijfers van de NWK (Vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren) duiden op een toenemende schuldenproblematiek, zeker bij mensen met een laag inkomen.

Gemeenten investeren in deze mensen om participatie binnen de samenleving mogelijk te maken. Het college ondersteunt deze mensen met trajecten gericht op scholing of werk waarmee uitzicht ontstaat op een inkomensverbetering. Gemeenten investeren ook in schuldhulpverlening, met schuldhulpregelingen, budgetcoaching en ondersteuning bij thuisadministratie, bijzondere bijstand, etc.

De voorgenomen maatregel gaat vele huishoudens treffen, in Leidschendam-Voorburg betreft het 1.207 huishoudens. Het afschaffen van de kwijtschelding van de waterzuiveringsheffing betekent voor huishoudens met een laag inkomen een nieuwe aanslag op hun toch al geringe budget. Dit verhoogt het risico op schulden. Er zijn veel mensen die door de gemeente worden geholpen met een schuldhulptraject. Mensen voor wie de gemeente met schuldeisers maatwerkafspraken heeft gemaakt. Als zij nieuwe schulden maken (als gevolg van deze extra kosten) moet de gemeente formeel de bestaande schuldenregeling stopzetten en opnieuw met alle schuldeisers afspraken maken.

Een ander belangrijk punt is dat het in de kern gaat om de financiële situatie van het Hoogheemraadschap van Delfland. Om deze meer in balans te brengen, zouden ook minima belasting moeten betalen. De vraag is echter of dit de juiste weg is om de financiën weer in balans te brengen. De financiële problemen van het Hoogheemraadschap van Delfland worden zo in zekere zin afgewenteld op bewoners. Of op gemeenten, indien bewoners hierdoor in de financiële problemen komen en de gemeente dient bij te springen om de burger te ondersteunen. Dit is onwenselijk. Een alternatief zou kunnen zijn om de uitgaven terug te dringen.

In uw notitie geeft u aan dat de oninbaarheid van vorderingen zal toenemen. U geeft niet aan dat voordat een vordering als oninbaar wordt beschouwd er allerlei acties worden ondernomen. Denk aan aanmaningen, deurwaarders en beslaglegging. Dit leidt tot extra kosten voor betrokkenen die de problematiek kunnen verergeren. De kosten van deurwaarders zullen ook gevolgen hebben voor de mogelijkheden van hulp door gemeenten bij schulden; dit zal verder worden bemoeilijkt.

Het verdwijnen van de kwijtschelding voor afvalwaterzuivering maakt dat de gemeentelijke mogelijkheden voor ondersteuning niet meer toereikend zullen zijn. De mogelijkheden van gemeenten om puur financiële ondersteuning te geven zijn zeer beperkt. De Participatiewet en onze eigen standpunten zijn gericht op het ondersteunen van meedoen in de samenleving. Deze lastenverzwaring die het Hoogheemraadschap voornemens is op te leggen doorkruist het gemeentelijk beleid om participatie mogelijk te maken.

De besparing die u raamt met het afschaffen van de kwijtschelding zuiveringsheffing bedraagt ca. 9,3 miljoen. Daarbij moet ook nog rekening gehouden worden met kosten. Dit moet uiteindelijk resulteren in een lagere heffing voor alle gebruikers. De verlaging is echter beperkt.

U geeft aan dat kwijtschelding van de zuiveringsheffing niet past in het huidige tijdsbeeld. Het college van Leidschendam-Voorburg is een geheel andere mening toegedaan. De onderzoeken van het NIBUD tonen juist aan dat het bieden van kwijtschelding aan hen die deze heffingen niet kunnen betalen juist wel van deze tijd is. Het is niet van deze tijd als wij mensen de mogelijkheid ontnemen om deel te kunnen nemen aan de maatschappij.

De gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg heeft zich ook duidelijk uitgesproken tegen het afschaffen van de kwijtschelding door het Hoogheemraadschap van Delfland, getuige de op 6 juli in de gemeenteraad aangenomen motie die het college vraagt hierover protest aan te tekenen bij het Hoogheemraadschap van Delfland."

*Gemeente Den Haag (zienswijze 26):*

"Het afschaffen van de kwijtschelding heeft grote gevolgen voor Haagse minima. Een zeer kwetsbare doelgroep, waaronder veel gezinnen met kinderen die iedere cent nodig hebben om mee te kunnen doen aan de maatschappij. Zij worden onevenredig hard geraakt door uw voornemen.

Er zijn verschillende argumenten die er voor pleiten de huidige mogelijkheden van kwijtschelding te handhaven. Een belangrijk argument is het solidariteitsbeginsel: 'de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten'.

Recente onderzoeken van het NIBUD geven een beeld van het besteedbaar inkomen van huishoudens met een laag inkomen. Uit deze cijfers blijkt dat het inkomen in huishoudens met een inkomen op bijstandsniveau onvoldoende is om de meest noodzakelijke en basale kosten te voldoen. Dit geldt vooral voor gezinnen met kinderen. Er is geen geld voor uitgaven zoals deelname aan sport, een abonnement, een tweedehandsfiets of schoolspullen.

Cijfers van de NVVK (Vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren) duiden op een toenemende schuldenproblematiek, zeker bij mensen met een laag inkomen.

De gemeente Den Haag investeert in deze mensen om participatie binnen de samenleving mogelijk te maken. Wij ondersteunen deze mensen met trajecten gericht op scholing of werk waarmee uitzicht ontstaat op een inkomensverbetering. We investeren ook in schuldhulpverlening, budgetcoaching en ondersteuning bij thuisadministratie, een vangnet middels de bijzondere bijstand, etc.

De voorgenomen maatregel gaat vele huishoudens treffen, in Den Haag ten minste 24.377 huishoudens.

Het afschaffen van de kwijtschelding van de waterzuiveringsheffing betekent voor huishoudens met een laag inkomen een nieuwe aanslag op hun toch al geringe budget. Dit levert nog een rekening op die niet betaald kan worden, waardoor schulden stijgen. Er zijn veel mensen die door de gemeente worden geholpen met een schuldhulptraject. Mensen voor wie de gemeente met schuldeisers maatwerkafspraken heeft gemaakt. Als zij nieuwe schulden maken (als gevolg van deze extra kosten) moet de gemeente formeel de bestaande schuldenregeling stopzetten en opnieuw met alle schuldeisers afspraken maken.

In uw notitie geeft u aan dat de oninbaarheid van vorderingen zal toenemen. U geeft niet aan dat voordat een vordering als oninbaar wordt beschouwd er allerlei acties worden ondernomen. In eerste instantie worden mensen bedreigd met aanmaningen, deurwaarders en beslaglegging. De kosten worden verhaald op degenen die niet (kunnen) betalen. Mensen die de heffing eigenlijk niet kunnen voldoen worden geconfronteerd met extra kosten. Deze kosten zijn veelal een veelvoud van de oorspronkelijke vordering. Met andere woorden: deze kosten zullen de problematiek alleen nog maar verergeren. In veel gevallen zal men onder druk betalen terwijl men dit eigenlijk niet kan. De kosten van deurwaarders zullen ook gevolgen hebben voor de mogelijkheden van hulp door gemeenten bij schulden, dit zal verder worden bemoeilijkt.

Het verdwijnen van de kwijschelding voor afvalwaterzuivering maakt dat de gemeentelijke mogelijkheden voor ondersteuning niet meer toereikend zullen zijn. De wettelijke mogelijkheden van gemeenten om puur financiële ondersteuning te geven zijn zeer beperkt. De Participatiewet en onze eigen standpunten zijn gericht op het ondersteunen van meedoen in de samenleving. Deze lastenverzwaring die het Hoogheemraadschap voornemens is op te leggen doorkruist het gemeentelijk beleid.

De besparing die u raamt met het afschaffen van de kwijschelding zuiveringsheffing bedraagt ca. 9,3 miljoen. Daarbij moet ook nog rekening gehouden worden met kosten. Dit moet uiteindelijk resulteren in een lagere heffing voor alle gebruikers. De verlaging is echter zeer beperkt, terwijl de gevolgen voor de allerarmsten groot zijn.

U geeft aan dat kwijschelding van de zuiveringsheffing niet past in het huidige tijdsbeeld. Echter, de onderzoeken van het NIBUD tonen juist aan dat het bieden van kwijschelding aan hen die deze heffingen niet kunnen betalen juist wel van deze tijd is. Iedereen moet de kans hebben om mee te doen in de maatschappij."

*Gemeente Schiedam (zienswijze 27):*

"Hoewel het toepassen van de kwijschelding een mogelijkheid en geen verplichting is, vinden wij dat elke overheid zichzelf een voorbeeldfunctie moet aanmeten als het gaat om maatschappelijk verantwoord functioneren. Een kwijscheldingsmogelijkheid op de grotere heffingen hoort daar wat ons betreft bij. Wij verwachten dat de Gemeente Schiedam en haar inwoners grote negatieve financiële consequenties zullen ondervinden als gevolg van deze maatregel. In het bijzonder maken wij ons zorgen om de groep inwoners met de laagste inkomens.

In uw coalitieakkoord wordt gerefereerd aan het voldoen aan voorwaarden, voordat tot beperking en afschaffing van de kwijschelding op de zuiveringsheffing overgegaan kan worden. In de toelichting op de concept regeling wordt echter niet nader verklaard wat deze voorwaarden zijn en of aan deze voorwaarden voldaan is. Wij vragen u op dit onderdeel om meer transparantie.

De afschaffing van de kwijschelding leidt er toe dat elk huishouden wordt aangeslagen voor de zuiveringsheffing. Zodoende wilt u bereiken dat elke vervuiler betaalt en wilt u voorkomen dat een meerderheid van de huishoudens een hogere heffing betaalt om de kwijschelding in stand te houden. Het afschaffen van de kwijschelding zal echter leiden tot een forse extra kostenpost. Enerzijds is de verwachting dat er extra inspanningen geleverd moeten worden door de RBG, anderzijds moet er rekening mee gehouden worden dat er een groter bedrag oninbaar wordt verklaard. Een volledige kosten/baten analyse is in de toelichting van de regeling niet aangetroffen. Onduidelijk blijft of de verlaging van het tarief van de zuiveringsheffing opweegt tegen de hogere uitvoeringskosten en het hogere bedrag aan oninbare belastingen.

Tenslotte vragen wij ons af of u de verhoging van de uitvoeringskosten van de RBG voor eigen rekening neemt of dat alle partners van de RBG hieraan mee gaan betalen.

Uw voornemen om tot afschaffing van de mogelijkheid tot kwijschelding over te gaan zal verder als effect hebben dat de minder draagkrachtige inwoners in de regio een groter beroep zullen doen op de bijzondere bijstand. Daarmee verplaatst u dit probleem naar andere overheden, zoals onze gemeente. Een werkwijze die wij niet passend vinden binnen de normen en waarden van behoorlijk bestuur.

Wij wijzen u er verder op dat u uzelf in uw coalitieakkoord heeft voorgenomen om de uitvoering van de kwijtschelding van de zuiveringsheffing af te stemmen met andere partners in de Regionale Belastinggroep. Wij hebben niet geconstateerd dat u hieraan uitvoering gegeven heeft.”

*Gemeente Westland (zienswijze 36):*

“Er zijn verschillende argumenten die er voor pleiten de huidige mogelijkheden van kwijtschelding te handhaven. Een belangrijk argument is het solidariteitsbeginsel: ‘de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten’.

Recente onderzoeken van het NIBUD geven een beeld van het besteedbaar inkomen van huishoudens met een laag inkomen. Uit deze cijfers blijkt dat het inkomen in huishoudens met een inkomen op bijstandsniveau onvoldoende is om de meest noodzakelijke en basale kosten te voldoen. Dit geldt vooral voor gezinnen met kinderen. Er is geen geld voor uitgaven zoals deelname aan sport, een abonnement of een tweedehandsfiets.

Cijfers van de NVVK (Vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren) duiden op een toenemende schuldenproblematiek, zeker bij mensen met een laag inkomen.

Gemeenten investeren in deze mensen om participatie binnen de samenleving mogelijk te maken. Wij ondersteunen deze mensen met trajecten gericht op scholing of werk waarmee uitzicht ontstaat op inkomensverbetering. Gemeenten investeren ook in schuldhulpverlening, met schuldhulpregelingen, budgetcoaching en ondersteuning bij thuisadministratie, bijzondere bijstand, etc.

De voorgenomen maatregel gaat in Westland ongeveer 2400 huishouden treffen.

Het afschaffen van de kwijtschelding van de waterzuiveringsheffing betekent voor huishoudens met een laag inkomen een nieuwe aanslag op hun toch al geringe budget. Dit levert nog een rekening op die niet betaald kan worden, waardoor schulden stijgen. Er zijn veel mensen die door de gemeente worden geholpen met een schuldhulptraject. Mensen voor wie de gemeente met schuldeisers maatwerkafspraken heeft gemaakt.

Als zij nieuwe schulden maken (als gevolg van deze extra kosten) moet de gemeente formeel de bestaande schuldenregeling stopzetten en opnieuw met alle schuldeisers afspraken maken. In uw notitie geeft u aan dat de oninbaarheid van vorderingen zal toenemen. U geeft niet aan dat voordat een vordering als oninbaar wordt beschouwd er allerlei acties worden ondernomen. In eerste instantie worden mensen gedreigd met aanmaningen, deurwaarders en beslaglegging. De kosten worden verhaald op degenen die niet (kunnen) betalen. Mensen die de heffing eigenlijk niet kunnen voldoen worden geconfronteerd met extra kosten. Deze kosten zijn veelal een veelvoud van de oorspronkelijke vordering. Met andere woorden: deze kosten zullen de problematiek alleen nog maar verergeren. In veel gevallen zal men onder druk betalen terwijl men dit eigenlijk niet kan.

De kosten van deurwaarders zullen ook gevolgen hebben voor de mogelijkheden van hulp door gemeenten bij schulden; dit zal verder worden bemoeilijkt.

Het verdwijnen van de kwijtschelding voor afvalwaterzuivering maakt dat de gemeentelijke mogelijkheden voor ondersteuning niet meer toereikend zullen zijn. De mogelijkheden van gemeenten om puur financiële ondersteuning te geven zijn zeer beperkt. De Participatiewet en onze eigen standpunten zijn gericht op het ondersteunen van meedoen in de samenleving. Deze lastenverzwaring die het Hoogheemraadschap voornemens is op te leggen doorkruist het gemeentelijk beleid om participatie mogelijk te maken.

De besparing die u raamt met het afschaffen van de kwijtschelding zuiveringsheffing bedraagt ca. 9,3 miljoen. Daarbij moet ook nog rekening gehouden worden met kosten voor het innen van de heffingen. De maatregel moet uiteindelijk resulteren in een lagere heffing voor alle gebruikers. De verlaging is echter beperkt.

U geeft aan dat kwijtschelding van de zuiveringsheffing niet past in het huidige tijdsbeeld. Het college van Westland is een geheel andere mening toegedaan. De onderzoeken van het NIBUD tonen juist aan dat het bieden van kwijtschelding aan hen die deze heffingen niet kunnen betalen juist wel van deze tijd is. Het is niet van deze tijd als wij mensen de mogelijkheid ontnemen om deel te kunnen nemen aan de maatschappij.”

*Gemeente Maassluis (zienswijze 40):*

"Hoewel het toepassen van de kwijtschelding een mogelijkheid en geen verplichting is, vinden wij dat elke overheid zichzelf een voorbeeldfunctie moet aanmeten als het gaat om maatschappelijk verantwoord functioneren. Een kwijtscheldingsmogelijkheid op de zuiveringsheffing hoort daar wat ons betreft bij. Bovendien verwachten wij dat de gemeente Maassluis en haar inwoners grote negatieve financiële consequenties zullen ondervinden als gevolg van het afschaffen van de kwijtschelding. In het bijzonder maken wij ons zorgen om de groep inwoners met de laagste inkomens.

In uw coalitieakkoord wordt gerefereerd aan het voldoen aan voorwaarden, voordat tot beperking en afschaffing van de kwijtschelding op de zuiveringsheffing overgegaan kan worden. In de toelichting op de concept regeling wordt echter niet nader verklaard wat deze voorwaarden zijn en of aan deze voorwaarden voldaan is. Wij vragen u op dit onderdeel om meer transparantie.

De afschaffing van de kwijtschelding leidt er toe dat elk huishouden wordt aangeslagen voor de zuiveringsheffing. Zodoende wilt u bereiken dat elke vervuiler betaalt en wilt u voorkomen dat een meerderheid van de huishoudens een hogere heffing betaalt om de kwijtschelding in stand te houden. Het afschaffen van de kwijtschelding zal echter leiden tot extra invorderingskosten en een groter bedrag aan oninbaar verklaarde vorderingen. Een volledige kosten/baten analyse hebben wij in de toelichting van de regeling niet aangetroffen.

Uw voornemen om tot afschaffing van de mogelijkheid tot kwijtschelding over te gaan zal verder als effect hebben dat de minder draagkrachtige inwoners in de regio een groter beroep zullen doen op de bijzondere bijstand. Daarmee verplaatst u dit probleem naar andere overheden, zoals onze gemeente. Een werkwijze die wij niet passend vinden binnen de normen en waarden van behoorlijk bestuur."

#### **4.2 Kerkelijke - en liefdadigheidsinstellingen**

*Interkerkelijk Diaconaal Beraad (zienswijze 1):*

"Kwijtscheldingsregelingen zijn er niet voor niets. Ze zijn ontworpen om mensen, die hun belasting niet kunnen betalen vrij te stellen. Dit soort regelingen hebben vaak ook een wettelijke basis. Mensen met een bijstandsuitkering of anderszins zonder voldoende middelen behoren tot de doelgroep van deze regeling.

Wanneer voor deze groep mensen de regeling wordt afgeschaft, leidt dat indirect tot een terugslag op de maatschappij, die veel groter is dan het door de afschaffing behaalde financiële resultaat. Mensen met bijvoorbeeld een bijstandsuitkering kunnen dit bedrag eenvoudig niet betalen. Dat leidt tot drie reële mogelijkheden, die alle ongewenst zijn: Ze betalen niet, omdat ze dat niet kunnen. Dat leidt tot heilloze incassotrajecten, die veel meer kosten dan ze gaan opleveren.

Als tweede (on)mogelijkheid: ze doen een extra beroep op de lokale overheid voor extra bijstand. Zoals u al in Delft-op-Zondag van 28 juni 2015 hebt kunnen lezen, heeft de betrokken wethouder van Delft, de heer Brandligt, aangegeven dit geld niet te hebben. Bovendien betekent dit per saldo, dat u uw extra inkomsten wilt trekken uit gelden van de lokale overheid. In Delft is dat op dit moment niet echt een goed idee!

Als derde noemen we, dat deze groep mensen geld gaan lenen om in hun basisonderhoud te kunnen voorzien. Ze doen dat meestal op een zodanige manier, dat ze binnen een jaar grote schulden hebben en de sanering van die schulden komt uiteindelijk ten laste van de maatschappij. We hebben het dan anno 2014 over gemiddelde schulden van € 37.000, -. Ook ongewenst dus.

Over deze afschaffing is geen overleg gevoerd met gemeenten en organisaties, die als geen ander weten of de afschaffing een haalbaar plan is. De gemeente Delft en twee maatschappelijke kerkelijke organisaties hebben al in uw richting zeer sterk afwijzend gereageerd.

Als kerken van Delft doen we een dringend beroep op u de armlastigen van onze samenleving te sparen, uw besluit in deze te herzien en de daardoor ontstane tekorten op uw begroting op een andere wijze op te vangen."

Pagina **14** van **27**

*Parochiële Caritas Instelling St. Adrianus parochie (zienswijze 9):*

"Zo het er nu naar uitziet zal de uitkering Werk en Inkomen in 2016 niet stijgen. Als de vrijstelling waterschapsbelasting voor de minima wordt opgeheven zal dit een forse verlaging van hun inkomen zijn."

*Parochiële Caritas Instelling RK Kerk Machutus (zienswijze 11):*

"Als gezinnen met een minimaal inkomen niet meer vrijgesteld worden van deze belasting zal dit voor deze mensen een te zware opgave zijn om dit op te brengen, dit zal zeker ten koste gaan van andere noodzakelijke uitgaven. Zo het er nu naar uitziet zal de uitkering Werk en Inkomen in 2016 niet stijgen. Als de vrijstelling waterschapsbelasting voor de minima wordt opgeheven zal dit een forse verlaging van hun inkomen zijn."

*Diaconaal Platform Westland (zienswijze 13):*

"Als gezinnen met een minimum inkomen niet meer vrijgesteld worden van deze belasting zal het voor deze mensen een zware opgave zijn om dit bedrag op te brengen. En dit zal zeker ten koste gaan van andere noodzakelijke uitgaven, zoals voedsel en kleding. Zoals het er nu naar uitziet zal de uitkering Werk en Inkomen in 2016 niet stijgen, terwijl er wel andere kostenstijgingen zijn, zoals bv. ziektekostenpremie (evenals de eigen bijdrage), huur, inflatie. Als de vrijstelling waterschapsbelasting voor de minima wordt opgeheven zal dit een forse verlaging van hun inkomen zijn.

Om aan te geven hoe deze maatregel uitwerkt voor de minima heb ik een berekening bijgevoegd van een alleenstaande in de gemeente Westland met een Bijstandsuitkering. Concreet betekent dit dat het toch al lage, vrij te besteden, inkomen in 2017 terug valt van € 48,= naar € 46,= per week, een vermindering van ~4 %!

Ook voor minima met kinderen komt de inkomensverlaging door het niet kwijtschelden van de Zuiveringsheffing op ~4 % uit."

*Parochiële Caritas Instelling St. Joseph parochie (zienswijze 14):*

"Als gezinnen met een minimaal inkomen niet meer vrijgesteld worden van deze belasting zal dit voor deze mensen een te zware opgave zijn om dit op te brengen, dit zal zeker ten koste gaan van andere noodzakelijke uitgaven. Zo het er nu naar uitziet zal de uitkering Werk en Inkomen in 2016 niet stijgen. Als de vrijstelling waterschapsbelasting voor de minima wordt opgeheven zal dit een forse verlaging van hun inkomen zijn."

*Diakonie Vredekerk (zienswijze 15):*

"Afschaffing is een slecht idee omdat de doelgroep niet in staat is deze heffing te betalen. Zij gaan dan ook niet betalen wat een hoop betalings-incasso ellende gaat geven of men gaat hiervoor geld lenen. Het is dan ook voorspelbaar, dat de gemeenschap voor een groot deel van deze ellende gaat opdraaien."

*Gereformeerde Diaconie Protestantse Gemeente 's-Gravenzande (zienswijze 21):*

Deze zienswijze is gelijkkluidend aan die genoemd in paragraaf 4.3 (Platform Delen achter de Duinen).

*Parochiële Caritas Instelling Bartholomeus parochie (zienswijze 23):*

"Onze organisatie, het PCI van de H. Bartholomeus parochie in Poeldijk, wordt regelmatig geconfronteerd met gezinnen, die deze belasting echt niet kunnen betalen.

Met een bijstandsuitkering onder € 1.000,-- is het bijna asociaal deze mensen en gezinnen op te schepen met zo'n aanslag. Tevens worden deze gezinnen volgend jaar ook al geconfronteerd met een hogere ziektekosten premie en eigen risico.

Als deze gezinnen met een minimaal inkomen niet meer vrijgesteld worden van deze belasting zal dit voor deze mensen een te zware opgave worden om dit op te brengen, Zo het er nu naar uitziet zal de uitkering Werk en Inkomen in 2016 niet stijgen. Als de vrijstelling waterschapsbelasting voor de minima wordt opgeheven zal dit een forse verlaging van hun besteedbaar inkomen zijn."

*PCI – St. Jan de Doperparochie (zienswijze 24):*

"Wij vinden dit geen goed idee, omdat deze doelgroep niet in staat is te betalen. Ze gaan dan of niet betalen, wat betalings-/incasso ellende geeft, of gaan lenen. De gemeenschap zal hiervoor op gaan draaien."

*Evangelische kerk Westland (zienswijze 25):*

"Als Evangelische kerk Westland willen wij hier bezwaar tegen maken. Als kerk willen wij voor de minder draagkrachtigen in de bres staan en opkomen voor hun belangen.

Een gezin dat op bijstandsniveau leeft zal 300,- euro per jaar extra moeten gaan betalen. Dit is voor velen niet haalbaar, waardoor er financiële problemen zullen ontstaan en de kans op schulden en sociale problemen alleen maar groter wordt."

*Parochiële Caritas Instelling Berkel en Rodenrijs (zienswijze 29):*

"Een gezin op bijstand niveau zal dan € 300,- per jaar moeten gaan betalen voor de zuivering van afvalwater. Deze doelgroep kan er dat niet bij hebben met als gevolg, betalingsachterstand en incassobureaus. Heel veel extra rompslomp. Als ze er voor zouden gaan lenen wordt het probleem alleen verplaatst want ook die lening zullen ze niet terug kunnen betalen.

Het tekort wat u heeft wordt nu gedragen door alle belastingbetalers samen. Als dat wegvalt dan komt het neer op de schouders van kleinere groepen in de samenleving waaronder wij als parochiële charitas instelling. Maar ook ons budget is beperkt en zullen hier niet in kunnen voorzien."

*Parochiële Caritas Instelling H. Bonifatius Rijswijk (zienswijze 35):*

"Wij als Parochiële Caritas Instelling van de R.K. H. Bonifatiusparochie te Rijswijk krijgen regelmatig aanvragen binnen via o.a. Maatschappelijk Werk en de Voedselbank om mensen in acute financiële nood te helpen. Wij maken dagelijks in de praktijk mee hoe ontzettend moeilijk deze categorie mensen het al heeft om rond te komen en vinden daarom deze ingrijpende lastenverzwaring die u deze groep wilt opleggen een slecht idee. De omstandigheden worden er bepaald niet beter op. U bent deze mogelijkheid tot kwijtschelding voor mensen met een minima een tiental jaren geleden toch niet voor niets gestart."

#### **4.3 Platform Delen achter de Duinen**

*Platform Delen achter de Duinen (zienswijzen 31 en 48):*

"Met betrekking tot het vervallen van de kwijtschelding van de heffing van de watersysteemheffing (deel ingezetenen) en de zuiveringsheffing en de motivering daarvan willen wij het volgende opmerken:

1) Het vervallen van de kwijtscheldingmaatregeling voor minima betekent dat deze groep te maken krijgt met een onacceptabele stijging van de vaste, onvermijdbare lasten hetgeen voor velen van hen tot problematische schulden zal leiden. Het voordeel dat U met deze

verordening denkt te behalen voor de huishoudens die wel betalen is dusdanig minimaal dat het belang van de huishoudens op minimumniveau zwaarder weegt dan de minimale verhoging van de waterschapslasten die omgeslagen worden over alle huishoudens. De impact van dit voorstel daalt neer op 50.000 huishoudens in uw waterschap. Gezinnen die moeten leven van een minimum inkomen, het absolute minimum, aangezien de kwijtschelding slechts geldt voor die huishoudens die op 100% van het bijstand niveau zitten waar andere armoedeondersteuning uitgaat van 110-130%. Huishoudens die volgens het NIBUD en volgens uw eigen berekening een betaalcapaciteit van 0 hebben.

2) U motiveert uw besluit met het principe: de vervuiler betaalt en door te stellen dat kwijtschelding hierdoor niet meer in het huidige tijdsgewricht past, u beroept zich hiermee op het solidariteitsprincipe. Echter met dit besluit wijkt u juist af van het huidige tijdsgewricht waar overheden en gemeenten veel investeren in armoedebeleid en waar het solidariteitsbeginsel uitgaat van de sterkste schouders dragen de sterkste lasten.

3) De RBG en U gaan in de berekening uit van 25-50",4; oninbaarheid, onze ervaring leert dat deze schatting aan de lage kant is. De extra kosten die RBG moet maken worden aan u doorberekend. U zult deze kosten weer moeten omslaan over alle ingezetenen van Delfland en u moet rekening houden met derving van Inkomsten door de absolute oninbaarheid van de aanslagen. Het voordeel op de aanslag dat u denkt te bereiken zal hierdoor teniet gedaan worden.

4) Wij willen U ook ontraden de kwijtscheldingsprocedure zo te wijzigen dat eerst betaald moet worden voor het kwijtscheldingsverzoek In behandeling wordt genomen. Dit zal geen daling van de oninbaarheid tot gevolg hebben, het zal mensen slechts beroven van het wettelijk recht op beroep en bezwaar."

*Zienswijzen 8, 10, 16, 20, 21, 22, 30, 32, 33, 39, 41, 45 en 46 (conform sjabloon van het platform Delen achter de Duinen)*

"Met betrekking tot het vervallen van de kwijtschelding van de heffing van de watersysteemheffing (deel ingezetenen) en de zuiveringsheffing en de motivering daarvan wil ik het volgende opmerken:

1) Het vervallen van de kwijtscheldingregeling voor minima betekent dat zij te maken krijgen met een onacceptabele stijging van de vaste, onvermijdbare lasten hetgeen voor hen tot problematische schulden zal leiden. Volgens het NIBUD en volgens uw eigen berekening hebben zij een betaalcapaciteit van 0. Uw aanslag is derhalve oninbaar.

2) U motiveert uw besluit met het principe: de vervuiler betaalt en door te stellen dat kwijtschelding hierdoor niet meer in het huidige tijdsgewricht past, u beroept zich hiermee op het solidariteitsprincipe. Echter met dit besluit wijkt u juist af van het huidige tijdsgewricht waar overheden en gemeenten veel investeren in armoedebeleid en waar het solidariteitsbeginsel uitgaat van de sterkste schouders dragen de sterkste lasten.

3) Ik verzoek u de kwijtscheldingsprocedure niet zo te wijzigen dat eerst betaald moet worden voordat het kwijtscheldingsverzoek in behandeling wordt genomen. Dit zal geen gevolg voor de oninbaarheid hebben, het zal mensen slechts beroven van het wettelijk recht op beroep en bezwaar."

#### 4.4 Overige reacties

*De heer M.K. (zienswijze 12):*

"Het aantal huishoudens dat om kwijtschelding vraagt is een klein deel van het totaal aantal huishoudens in uw Hoogheemraadschap. Mensen die nauwelijks geld te besteden hebben na aftrek van alle vaste lasten worden vaak zwaar belast met zorgen om de eindjes aan elkaar te knopen. Dat weet iedereen. Mensen met redelijk of voldoende besteedbaar geld na aftrek van hun vaste lasten hebben deze zorgen veel minder of helemaal niet. Daarom is het te rechtvaardigen dat deze laatste groep jaarlijks een paar tientjes meer zal gaan betalen aan uw Hoogheemraadschap voor betreffende heffingen zodat de kwijtscheldingsregeling zoals die was gehandhaafd kan blijven."

*Voor elkaar Westland (zienswijze 18):*

"Als werkgroep SchuldHulpMaatje binnen de stichting Voor Elkaar Westland komen wij in aanraking met gezinnen en inwoners aan de onderkant van de samenleving. Voor deze mensen is het heel moeilijk om rond te komen met hun minimale inkomen, vaak nog afgeroomd door afbetalingen van schuldeisers. SchuldHulpMaatje Westland helpt deze inwoners om via de gemeentelijke Schuldhulpverlening hun schulden te saneren en in deze saneringsperiode leren we hen om te gaan met hun inkomen, zodat zij weer een volwaardig en schuldenvrij bestaan kunnen opbouwen."

*Cliëntenraad Sociale Zaken Westland (zienswijze 28)*

"Ons beeld en ervaring als cliëntenraad sociale zaken Westland is, dat het beschikbare budget van alleenstaanden en vooral ook van gezinnen op een minimum niveau steeds sterker onder druk staat. Wij zien de armoede sterk toenemen, mensen in de genoemde doelgroep zijn in toenemende mate niet meer in staat de basisbehoefte te betalen. Het lijkt er steeds meer op dat we in Nederland de beschaving aan het afbreken zijn, zorg voor mensen die het minder hebben getroffen wordt meer en meer de sluitpost van onze samenleving. Wij vinden het dan ook zeer teleurstellend dat het Hoogheemraadschap van Delfland een stukje sociaal gezicht naar de samenleving wil afschaffen."

*WijWonen, Duwo bewonersorganisatie (zienswijze 37)*

"Met betrekking tot het vervallen van de kwijtschelding van de heffing van de zuiveringsheffing en de motivering daarvan willen wij opmerken dat deze regeling niet alleen voor mensen in de bijstand geldt, maar dat ook de student hiermee gedupeerd wordt. Dit willen wij met de volgende argumenten toelichten:

- 1) De watersysteemheffing en waterzuiveringsheffing in waterschap Delfland zijn het hoogste van Nederland. Juist in dit waterschap wordt nu voorgesteld om de kwijtschelding van de heffing af te schaffen. Hiermee wordt de Delflandse student extra benadeeld.
- 2) Veel studenten wonen in een zelfstandige unit kleiner dan 30 m<sup>2</sup>. De hoogte van het bedrag is naar ratio van woonoppervlakte hoog in vergelijking met een gezinshuishouden met een vele malen groter woonoppervlakte en aantal bewoners. De zelfstandig wonende student draagt dus onevenredig veel belasting af.
- 3) Studenten bouwen tijdens hun studietijd een schuld op. Studenten hebben vaak geen reserves, dus een extra lastenpost betekent een extra schuld. Het bedrag dat extra betaald moet worden als gevolg van de wijziging is voor de student een aanzienlijk bedrag. Als gevolg hiervan zal de student zijn studieschuld moeten verhogen.
- 4) De situatie, beschreven in punt 3, is nog meer aan de orde aangezien sinds september 2015 is de basisbeurs voor studenten afgeschaft. Dit betekent dat studenten veel meer lasten zelf moeten dragen en daarom fors meer moeten lenen. Hierdoor neemt de studieschuld de komende jaren enorm toe. Als de voorgestelde wijziging ingevoerd wordt komt hier nog een extra lastenpost bovenop.

- 5) Het voornemen om deze wijziging al in 2016 in te laten gaan is onrealistisch snel. De student heeft geen tijd om op de wijziging te anticiperen. Daarom zal de student dit geld niet op tijd begroot hebben en hierdoor in financiële problemen komen.”

*Vereniging voor Studie- en Studentenbelangen (VSSD en andere studentenorganisaties, zienswijze 38)*

“Met betrekking tot het vervallen van de kwijtschelding van de zuiveringsheffing en de motivering daarvan willen wij opmerken dat deze regeling niet alleen voor mensen in de bijstand geldt, maar dat ook de student hiermee gedupeerd wordt. Dit willen wij met de volgende argumenten toelichten:

- 1) Studenten bouwen tijdens hun studietijd een schuld op. Studenten hebben vaak geen reserves, dus een extra lastenpost betekent een extra schuld. Het bedrag dat extra betaald moet worden als gevolg van de wijziging is voor de student een aanzienlijk bedrag. Als gevolg hiervan zal de student zijn studieschuld moeten verhogen.
- 2) Per september 2015 is de basisbeurs voor studenten afgeschaft. Dit betekent dat studenten veel meer lasten zelf moeten dragen en daarom fors meer moeten lenen. Hierdoor neemt de studieschuld de komende jaren enorm toe. Als de voorgestelde wijziging ingevoerd wordt komt hier nog een extra lastenpost bovenop.
- 3) Het voornemen om deze wijziging al in 2016 in te laten gaan is onrealistisch snel. De student heeft geen tijd om op de wijziging te anticiperen. Daarom zal de student dit geld niet op tijd begroot hebben en hierdoor in financiële problemen komen.
- 4) De watersysteemheffing en waterzuiveringsheffing in waterschap Delfland zijn het hoogste van Nederland. Juist in dit waterschap wordt nu voorgesteld om de kwijtschelding van de heffing af te schaffen. Hiermee wordt de Delflandse student extra benadeeld.
- 5) Veel studenten wonen in een zelfstandige unit kleiner dan 30 m<sup>2</sup>. De hoogte van het bedrag is naar ratio van woonoppervlakte hoog in vergelijking met een gezinshuishouden met een vele malen groter woonoppervlakte en aantal bewoners. De zelfstandig wonende student draagt dus onevenredig veel belasting af.

Ook andere studentenorganisaties zijn tegen de voorgestelde wijziging. Sommige organisaties hebben besloten een eigen bezwaarbrieven te sturen. De volgende organisaties hebben aangegeven samen met ons in deze brief ook bezwaar te maken tegen de voorgestelde wijziging:

- WijWonen (Duwo bewonersorganisatie)
- K.S.V Sanctus Virgilius (Delftse studentenvereniging)
- Delftsch Studenten Corps (Delftse studentenvereniging)
- Delftsche Studenten Bond (Delftse studentenvereniging)
- C.S.R. (Delftse studentenvereniging)
- VeRa (VerenigingenRaad Delft)
- LSVb (Landelijke studentenvakbond)
- ASVA (Amsterdamse studentenvakbond)
- Vidius (Utrechtse studentenunie)
- Studentenvakbond AKKU (Nijmeegse centrale belangenbehartiger)
- GSb (Groninger studentenbond)

Wij gaan ervanuit dat u op een passende wijze rekening houdt met de student bij de besluitvorming rond de definitieve Verordening Kwijtscheldingsregeling Delfland 2016.”

*Verenigingsraad Delft (zienswijze 42)*

“Met betrekking tot het vervallen van de kwijtschelding van de heffing van de watersysteemheffing (deel ingezetenen) en de zuiveringsheffing en de motivering daarvan willen wij opmerken dat deze regeling niet alleen voor mensen in de bijstand geldt, maar dat ook de student hiermee gedupeerd wordt. Dit willen wij met de volgende argumenten toelichten:

- 1) De student bouwt sinds de afschaffing van de basisbeurs een studieschuld op bij uitgaven die niet uit eigen reserve betaald kunnen worden betaald. Aangezien deze reserve voor de meeste studenten minimaal of niet bestaand is zal deze wijziging leiden tot een hogere schuld onder de studenten.
- 2) Sinds september 2015 is de basisbeurs voor studenten afgeschaft. Dit betekent dat studenten veel meer lasten zelf moeten dragen en daarom fors meer moeten lenen. Hierdoor neemt de studieschuld de komende jaren enorm toe. Als de voorgestelde wijziging ingevoerd wordt komt hier nog een extra lastenpost bovenop.
- 3) Het voornemen om deze wijziging al in 2016 in te laten gaan is onrealistisch snel. De student heeft geen tijd om op de wijziging te anticiperen. Daarom zal de student dit geld niet op tijd in begroot hebben en hierdoor in financiële problemen komen.
- 4) De watersysteemheffing en waterzuiveringsheffing in waterschap Delfland zijn het hoogste van Nederland. Juist in dit waterschap wordt nu voorgesteld om de kwijtschelding van de heffing af te schaffen. Hiermee wordt de Delflandse student extra benadeeld.
- 5) De Verenigingsraad heeft 15 aangesloten studenten verenigingen er is besloten om namens al deze verenigingen deze brief op te stellen en staan dus achter dit bezwaar op de wijziging: ♦ Agee ♦ Civitas Studiosorum Reformatorum ♦ DSFR ♦ Delftsche Studenten Bond ♦ Delftsche Studenten Corps ♦ D.S.J.V. Groover ♦ D.S.R. Proteus-Eretes ♦ D.S.V. Nieuwe Delft ♦ D.S.V. Sint Jansbrug ♦ D.S.V.V. Punch ♦ Krashna Musika ♦ K.S.V. Sanctus Virgilius ♦ O.J.V. de Koornbeurs ♦ Vereniging van Gereformeerde Studenten te Delft ♦ DWH Outsight"

#### *Sociale Verhuurders Haaglanden (zienswijze 47)*

"De corporaties maken zich hard voor betaalbaar wonen. Dit doen zij door de huren zo betaalbaar mogelijk te houden en door, waar mogelijk, te verduurzamen. De SVH ondersteunt hun initiatieven en heeft sinds 1 juni 2015 ook een woonlastentool voor woningzoekenden op de website Woonnet Haaglanden. Woningzoekenden krijgen zo inzicht in hun huurlasten, de energielasten en de mogelijkheden voor huurtoeslag.

In dit licht bezien is het voor de minst draagkrachtigen zuur, als zij op een ander gebied, namelijk de rekening van het waterschap, wel het volle pond moeten gaan betalen. Dit doet hun financiële positie zeker geen goed. Zoals u vast beseft, is 283 euro voor een gezin op bijstandsniveau erg veel geld. Mochten de gemeenten niet tot het bijpassen van deze extra aanslag kunnen overgaan, dan vallen de inspanningen van de corporaties om de huren laag te houden in het niet bij deze lastenverzwaring.

Dat doet onze huurders geen goed.

Wij willen dan ook met klem vragen om af te zien van dit voornemen om tot afschaffing van de kwijtschelding over te gaan en op deze manier ook mee te werken aan betaalbaar wonen voor iedereen."

#### *Natuurlijke persoon (zienswijze 49)*

"Op 10 september heeft u het vastgestelde ontwerp van de verordening kwijtscheldingsregeling delfland 2016 ter inzage gelegd.

Dit betreft voor mij een flinke wijziging met financiële consequenties, omdat ik met een minimum inkomen moet rondkomen.

Ook het ontwerp uit de regeling waarbij in 2016 nog 50 procent kan worden kwijtgescholden is voor mij ook niet haalbaar.

Laat staan in 2017 waarbij kwijtschelding helemaal niet meer mogelijk is.

Voor mij betekent dit een onacceptabele stijging van de vaste lasten, het geen voor mij tot problematische schulden zal leiden. Uw aanslag is gewoon weg oninbaar.

Ik ga ervan uit dat u hopelijk de nieuwe regelingen niet doorvoert."

#### *CDA Basisgroep Sociale Zekerheid (zienswijze 50)*

“Met betrekking tot het vervallen van de kwijtschelding van de heffing van de watersysteemheffing (deel ingezetenen) en de zuiveringsheffing en de motivering daarvan willen we het volgende opmerken:

1. Het vervallen van de kwijtscheldingsmaatregel voor minima betekent dat deze groep te maken krijgt met een onacceptabele stijging van de vaste, onvermijdbare lasten hetgeen voor velen van hen tot problematische schulden zal leiden. Volgens het Nibud en volgens uw eigen berekening hebben zij een betaalcapaciteit van nul. Uw aanslag is derhalve oninbaar.
2. U motiveert uw besluit met het principe: de vervuiler betaalt en door te stellen dat kwijtschelding niet meer in het huidige tijdsgewricht past en u beroept zich hiermee op het solidariteitsprincipe. Echter met dit besluit wijkt u juist af van het huidige tijdsgewricht waar overheden veel investeren in armoedebeleid en waar het solidariteitsbeginsel uitgaat van de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Gemeenten zetten alles op alles om mensen met armoede en schulden weer op weg te helpen. Kerken en tal van maatschappelijke organisaties dragen (noodgedwongen) ook financieel fors bij. Binnen deze context zou men ook op solidariteit, middels financiële hulp, van het Hoogheemraadschap Delfland, mogen rekenen. Ook anno 2016 en de komende jaren.
3. Wij verzoeken u de kwijtscheldingsprocedure niet zo te wijzigen dat eerst betaald moet worden voor het kwijtscheldingsverzoek in behandeling wordt genomen. Dit zal geen gevolg voor de oninbaarheid hebben. Het zal mensen slechts beroven van het wettelijk recht op bezwaar en beroep. Wij zijn van mening dat de minimuminkomens blijvend moeten worden ontzien met een kwijtscheldingsbeleid van het Hoogheemraadschap Delfland.”

## **5 Bespreking van de zienswijzen**

*Leeswijzer*

Hierna volgt in paragraaf 5.1 een algemene inleiding op de bespreking van de zienswijzen. In paragraaf 5.2 volgt, gezien de grote mate van overlap van veel zienswijzen, een algemene bespreking. In paragraaf 5.3 worden de zienswijzen besproken waarop de algemene bespreking geen betrekking heeft.

### **5.1 Algemene inleiding**

De nu geldende verordening ‘Kwijtscheldingsregeling Delfland 2013’ is vastgesteld in de verenigde vergadering van 29 november 2012.

Na de waterschapverkiezingen van 18 maart 2015 hebben de partijen VVD, Algemene Waterschapspartij, CDA, Water Natuurlijk en de geborgde categorieën Bedrijven en Ongebouwd (zij vormen samen de coalitie) een coalitieprogramma voor de periode 2015-2019 opgesteld en verwoord in een akkoord. Dit coalitieakkoord kan rekenen op breed draagvlak in de verenigde vergadering. De coalitie vertegenwoordigt verschillende belanghebbenden van het waterschap: inwoners, bedrijven, agrariërs en instellingen, in een van de dichtstbevolkte gebieden van Nederland.

Een van de afspraken uit het coalitieakkoord is het in een periode van twee jaar afbouwen van de mogelijkheid van kwijtschelding van de heffing voor afvalwaterzuivering (zuiveringsheffing). De aanleiding hiervoor is dat bij ongewijzigd beleid de gedeerde inkomsten van alle belastingheffingen zullen oplopen tot 19 miljoen euro aan kwijtschelding. Een oplossing voor deze gedeerde inkomsten zal moet worden gevonden binnen het eigen belastingstelsel en moet worden opgebracht door de inwoners, (agrarische) bedrijven en instellingen die wel belasting betalen.

Het gedeeltelijk afschaffen van de kwijtschelding betekent een versoering van het kwijtscheldingsbeleid. Het uitgangspunt van de voorgestelde versoering is dat de kosten die gemaakt worden voor het zuiveren van afvalwater door iedereen betaald moeten worden. Iedereen veroorzaakt afvalwater en dat moet gezuiverd worden. Hier gaat het principe op van de vervuiler betaalt. Met de versoering van de kwijtschelding van de heffing voor afvalwaterzuivering kan de kwijtschelding van de watersysteemheffing worden veiliggesteld.

Het gedeeltelijk afschaffen van de kwijtschelding (alleen de zuiveringsheffing) levert geen extra inkomsten voor Delfland op. De opbrengst van het afbouwen van de kwijtschelding leidt in eerste instantie tot een minder grote stijging van het tarief. Op langere termijn leidt dit tot een reële daling van het tarief voor alle belastingbetalers.

## **5.2 Algemene bespreking van de zienswijzen**

In een groot deel van de zienswijzen wordt aandacht gevraagd voor de financiële positie van mensen met een inkomen op bijstandsniveau. Gesteld wordt dat het inkomen in huishoudens met een inkomen op bijstandsniveau, vooral in gezinnen met kinderen, onvoldoende is om de meest noodzakelijke en basale kosten te voldoen. Gevraagd wordt om af te zien van het afschaffen van de kwijtschelding. Indieners voorzien dat het wegvallen van de kwijtscheldingsmogelijkheid leidt tot vragen om compensatie aan gemeenten, als uitvoerders van de Participatiewet, en liefdadigheidsinstellingen.

Waterschappen hebben een eigen belastingstelsel voor de financiering van hun taken. Delfland stelt jaarlijks de tarieven vast om de aan hem opgedragen waterschapstaak uit te kunnen oefenen. De coalitie ziet het als haar taak om de tarieven voor alle inwoners op een aanvaardbaar niveau te houden. De versoering van de kwijtscheldingsregeling voor de zuiveringsheffing heeft tot doel om de jaarlijkse stijging van het tarief voor de zuiveringsheffing sterk te verminderen. Daarnaast wordt de kwijtscheldingsmogelijkheid voor de watersysteemheffing met de voorgestelde versoering veilig gesteld. Hierdoor wordt recht gedaan aan het principe dat de vervuiler betaalt. Daarbij profiteren het meest de huishoudens in de inkomensgroep vlak boven de groep die in aanmerking komt voor kwijtschelding, doordat de jaarlijkse verhoging sterk vermindert.

De versoerde regeling leidt ertoe dat de mogelijkheid tot kwijtschelding van een deel van de totale aanslag van de waterschapshoofden wordt verminderd. Het gaat immers om de uitsluitend over het deel dat de zuiveringsheffing betreft. Delfland beseft dat de voorgestelde versoering gevolgen heeft voor de in veel de zienswijzen genoemde inkomensgroepen. In 2016 gaan zij de helft van het zuiveringstarief betalen. Voor een alleenstaande betekent dit een bedrag van 47 euro en voor een meerpersoonshuishouden een drievoud van dit bedrag. Bij de invordering door de RBG en op grond van de Verordening Zuiveringsheffing Delfland is betaling in 10 maandelijkse termijnen mogelijk.

### *Inbaarheid van aanslagen*

Hoe de mate van inbaarheid uit zal vallen is niet exact te voorspellen. Verwacht wordt dat een deel van de aanslagen uiteindelijk niet zal kunnen worden geïnd. Die situatie doet zich thans ook al voor en heeft niet altijd te maken met de draagkracht van de belastingplichtige. De verwachte gevolgen van de versoering ten aanzien van de inbaarheid zijn meegenomen in de ontwerpbegroting 2016. Daarbij is de inschatting gehanteerd die erop neerkomt dat in 2016 in het ergste geval 27.500 aanslagen niet geïnd zullen kunnen worden. Deze inschatting is bewust hoog omdat geen ervaringscijfers voor handen zijn. Voor 2017 valt daarom op dit moment geen inschatting te maken, deze zal mede afhankelijk zijn van de ervaringen in 2016. De gevolgen voor 2017 zullen worden verwerkt in de begroting voor dat jaar. Ten overvloede wordt hierbij nog vermeld dat de toename van oninbare aanslagen niet leidt tot een afname van de opbrengsten. Immers, de wel te innen aanslagen betreffen aanslagen die voorheen volledig werden kwijtgescholden. Met de toename van oninbare aanslagen is rekening gehouden in de begroting.

### Mogelijke gevolgen voor gemeenten

Op grond van jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep behoren de kosten van aanslagen zoals de zuiveringsheffing tot de algemeen noodzakelijke kosten van bestaan (artikel 35, eerste lid Participatiewet), die de betrokkene in beginsel uit de bijstandsnorm dient te voldoen. In zoverre is het niet aannemelijk dat de versobering ten koste zal gaan van gemeentelijke budgetten voor bijzondere bijstand.

Waterschappen voeren geen inkomenspolitiek en zijn niet verantwoordelijk voor het armoedebeleid. Het armoedebeleid van de gemeenten is grotendeels gefinancierd door de Rijksoverheid. Delfland is bereid om samen met de gemeenten met de verantwoordelijke bewindspersonen te bespreken welke elementen nu vallen onder de financiering van het Rijksbeleid. Aangezien het Rijk van mening is dat de andere overheden geen inkomensbeleid moeten voeren, ligt het voor de hand dat waterschappen geen (of slechts gedeeltelijk) mogelijkheden moeten creëren voor kwijtschelding. Het armoedebeleid behoort bij gemeenten te liggen.

Zoals vermeld leidt de versoberde regeling ertoe dat de mogelijkheid van kwijtschelding van een deel van de totale aanslag terzake waterschapshoeffingen wordt verminderd. Uit de volgende tabel blijkt welke bedragen voortaan betaald moeten worden en welke bedragen kwijtgescholden worden, indien betrokkene(n) daarvoor in aanmerking komt/komen.

| <b>Meerpersoonshuishouden</b> | <b>2015</b> | <b>2016</b> | <b>2017 *</b> |
|-------------------------------|-------------|-------------|---------------|
| Watersysteemheffing           | 116,16      | 117,90      | 119,67        |
| Zuiveringsheffing             | 283,14      | 283,35      | 283,56        |
|                               |             |             |               |
| Totaal kwijtgescholden        | 399,30      | 259,58      | 119,67        |
| Nog te betalen                | 0           | 141,67      | 283,56        |

| <b>Eénpersoonshuishouden</b> | <b>2015</b> | <b>2016</b> | <b>2017 *</b> |
|------------------------------|-------------|-------------|---------------|
| Watersysteemheffing          | 116,16      | 117,90      | 119,67        |
| Zuiveringsheffing            | 94,38       | 94,45       | 94,52         |
|                              |             |             |               |
| Totaal kwijtgescholden       | 210,54      | 165,13      | 119,67        |
| Nog te betalen               | 0           | 47,22       | 94,52         |

\* Het in de tabellen weergegeven bedrag voor 2017 is opgenomen als voorbeeld op basis van de tarieven in 2016. De bedragen voor 2017 zijn dus uitsluitend indicatief en afhankelijk van de voor dat jaar vast te stellen begroting.

### 5.3 Bespreking van specifieke onderdelen van de zienswijzen

#### *Gemeente Vlaardingen (zienswijze 2)*

Naast de onderdelen waarop in bovenstaande paragraaf een algemeen antwoord is gegeven, heeft de gemeente Vlaardingen het volgende gesteld.

“In uw coalitieakkoord wordt gerefereerd aan het voldoen aan voorwaarden, voordat tot beperking en afschaffing van de kwijtschelding op de zuiveringsheffing overgegaan kan worden. In de toelichting op de concept regeling wordt echter niet nader verklaard wat deze voorwaarden zijn en of aan deze voorwaarden voldaan is. Wij vragen u op dit onderdeel om meer transparantie.

Voorts wordt gesteld dat het afschaffen van de kwijtschelding zal leiden tot een forse extra kostenpost. Enerzijds is de verwachting dat er extra inspanningen geleverd moeten worden door de RBG, anderzijds moet er rekening mee gehouden worden dat er een groter bedrag oninbaar wordt verklaard. Een volledige kosten/baten analyse is in de toelichting van de

Pagina **23** van **27**

regeling niet aangetroffen. Onduidelijk blijft of de verlaging van het tarief van de zuiveringsheffing opweegt tegen de hogere uitvoeringskosten en het hogere bedrag aan oninbare belastingen.

Tot slot wijst de gemeente Vlaardingen erop dat het college in het coalitieakkoord heeft voorgenomen om de uitvoering van de kwijtschelding van de zuiveringsheffing af te stemmen met andere partners in de Regionale Belastinggroep en dat niet geconstateerd is dat het college hieraan uitvoering gegeven is.”

Met betrekking tot bovenstaande specifieke zienswijzen geldt het volgende.

De randvoorwaarden genoemd in het coalitieakkoord betreffen de vaststelling van de Ontwerp Verordening en de afspraken met de RBG over de uitvoering daarvan. Getuige deze Nota is het proces tot vaststelling van de Verordening gaande. Afspraken over de uitvoering zijn in overleg met de RBG in voorbereiding.

Delfland is zich bewust van het feit dat het nieuwe kwijtscheldingsbeleid leidt tot een toename van de mate van oninbaarheid en tot hogere uitvoeringskosten door de RBG. Op basis van de ervaringen van de RBG zijn deze extra kosten in 2016 en 2017 geraamd op € 0,8 miljoen per jaar en vanaf 2018 op € 0,3 miljoen per jaar. In deze raming is, in overleg met de RBG, een voorlopige inschatting gehanteerd omdat landelijke ervaringscijfers ontbreken. Over de inschatting zal in 2016 worden gerapporteerd aan het bestuur van Delfland.

Overigens zullen de extra kosten van de RBG die direct voortkomen uit het nieuwe kwijtscheldingsbeleid, op basis van nacalculatie door de RBG volledig aan Delfland worden doorberekend. In overleg met de RBG zullen hiertoe maatregelen worden getroffen. Hieraan zullen de andere deelnemers aan de RBG niet meebetalen.

De uitvoering van de nieuwe regels is ter sprake geweest in het algemeen bestuur en in het dagelijks bestuur van de RBG. Met de RBG is verder al besproken dat de administratie van aanslagen van de gemeente zal worden gescheiden van de aanslagen waarin Delflands kwijtscheldingsregeling een rol speelt. De vrees dat de gemeente Vlaardingen een groter deel van de inkomsten OZB misloopt, is daarmee ongegrond.

De passage in het coalitieakkoord met betrekking tot de afstemming met de andere partners in de RBG betreft de uitvoering van de Ontwerp Verordening. Die afstemming vindt dus al plaats.

#### *Gemeente Rijswijk (zienswijze 17):*

De gemeente Rijswijk stelt naast de in het algemene deel beantwoorde zienswijzen dat niet is vermeld dat voordat een vordering als oninbaar wordt beschouwd er allerlei acties worden ondernomen.

Delfland maakt met de RBG afspraken over het nemen van gepaste invorderingsmaatregelen in het geval dat geen betaling plaatsvindt. Daarbij wordt aandacht geschonken aan het traject van heffen en invorderen bij personen die in 2015 voor kwijtschelding in aanmerking kwamen. Zij zullen vooraf en bij de aanslag worden geïnformeerd over het nieuwe beleid. Voordat een vordering als oninbaar wordt beschouwd onderneemt de RBG verschillende acties om de belastingbetaler te informeren. Daarbij wordt extra zorgvuldigheid in acht genomen om de kosten voor de betreffende belastingbetaler niet nodeloos op te laten lopen.

#### *Gemeente Leidschendam-Voorburg (zienswijze 19):*

De gemeente Leidschendam-Voorburg stelt naast de generiek beantwoorde zienswijzen dat het gaat om de financiële situatie van het Hoogheemraadschap van Delfland. Om deze meer in balans te brengen, zouden ook minima belasting moeten betalen. De vraag is echter of dit de juiste weg is om de financiën weer in balans te brengen. Een alternatief zou kunnen zijn om de uitgaven terug te dringen.

Hierover is het college van mening dat Delfland al de nodige bezuinigingsmaatregelen neemt om de schuldenlast te verminderen. De kosten van bedrijfsvoering zijn de afgelopen periode al fors teruggebracht en vanaf 2017 wordt nog eens structureel een bezuiniging doorgevoerd. Daarbij blijft Delfland zoeken naar innovatieve oplossingen die kostenbesparend kunnen werken. Besparen op de kosten van waterzuivering is echter maar zeer beperkt mogelijk. Naast de oplopende kosten voor gedeerde inkomsten ligt de oorzaak in de bouw van de afvalwaterzuiveringsinstallatie in de Harnaschpolder. Bij ongewijzigd beleid zal het zuiveringstarief jaarlijks substantieel stijgen. Het gevolg van de Ontwerp Verordening is dat op termijn sprake zal zijn van een reële daling van het tarief voor alle belastingbetalers. Delfland blijft dus inzetten op het terugdringen van kosten en zorgt daarnaast voor een verantwoorde tariefontwikkeling voor de belastingbetaler.

#### *Interkerkelijk Diaconaal Beraad (zienswijze 1):*

Het Interkerkelijk Diaconaal Beraad stelt dat geen overleg gevoerd is met gemeenten en organisaties, die als geen ander weten of de afschaffing een haalbaar plan is.

Het klopt dat er geen overleg is geweest met gemeenten en (kerkelijke) organisaties over het voorgenomen kwijtscheldingsbeleid. Delfland is van mening dat de oplossing voor het terugbrengen van de kosten voor de belastingbetaler binnen het eigen systeem van belastingheffing moet worden gevonden. Over de uitvoerbaarheid en haalbaarheid wordt nauw overleg gevoerd met de RBG.

#### *Gereformeerde Diaconie Protestantse Gemeente 's-Gravenzande (zienswijze 21):*

Indiener verzoekt om de kwijtscheldingsprocedure niet zo te wijzigen dat eerst betaald moet worden voordat het kwijtscheldingsverzoek in behandeling wordt genomen. Dit zal geen gevolg voor de oninbaarheid hebben, het zal mensen slechts beroven van het wettelijk recht op beroep en bezwaar.

De Ontwerp Verordening wijzigt het systeem van invordering niet. Zoals in de afgelopen jaren gebruikelijk was, zal in 2016 geen uitvoering worden gegeven aan de mogelijkheid om kwijtscheldingsverzoeken pas in behandeling te nemen nadat het verschuldigde bedrag van de aanslag is betaald. Aan de hand van de rapportages over 2016 zal worden bepaald hoe hiermee in volgende jaren wordt omgegaan.

#### *Natuurlijke persoon (zienswijze 12):*

Indiener stelt dat het aantal huishoudens dat om kwijtschelding vraagt een klein deel van het totaal aantal huishoudens in Delfland betreft.

Het aantal huishoudens dat in beheergebied van Delfland in aanmerking komt voor kwijtschelding is aanzienlijk. Over het heffingsjaar 2014 is van de in totaal 490.000 huishoudens aan 52.000 huishoudens een kwijtscheldingsverzoek toegewezen. Dat is meer dan 10% van het totaal aantal huishoudens in het beheergebied van Delfland. Daarmee was in 2014 een bedrag gemoeid van 9,3 miljoen euro.

*Platform Delen achter de Duinen (zienswijze 31 en standaardbrief):*

Alle indieners wijzen op het vervallen van de kwijtschelding van de heffing van de watersysteemheffing (deel ingezetenen) en de zuiveringsheffing.

In antwoord hierop kan worden gemeld dat het vervallen van de kwijtschelding uitsluitend de zuiveringsheffing betreft (50% in 2006 en 100% vanaf 2017). Voor de watersysteemheffing (deel ingezetenen) bestaat de mogelijkheid van kwijtschelding en deze blijft ongewijzigd van kracht.

Het platform stelt dat de kwijtschelding slechts geldt voor die huishoudens die op 100% van het bijstand niveau zitten waar andere armoedeondersteuning uitgaat van 110-130%.

In antwoord hierop kan verwezen worden naar het in 2014 verschenen COELO rapport.<sup>1</sup> Hierin staat dat het Rijk ervan uitgaat dat de kosten van bestaan 90 procent bedragen van het netto besteedbare inkomen. Dit is de zogenoemde *kwijtscheldingsnorm*. Gemeenten en waterschappen mogen een hogere kwijtscheldingsnorm hanteren, tot maximaal 100 procent. Een kwijtscheldingsnorm van 100 procent betekent dat huishoudens met een inkomen op bijstandsniveau in aanmerking komen voor kwijtschelding van de belastingen. Een lagere kwijtscheldingsnorm betekent dat minder huishoudens in aanmerking komen. Bij een kwijtscheldingsnorm van 90 procent, die het Rijk hanteert, komen alleen huishoudens met uitzonderlijk hoge lasten in aanmerking.

*WijWonen, Duwo bewonersorganisatie (zienswijze 37)*

Indiener stelt dat veel studenten in een zelfstandige unit kleiner dan 30 m<sup>2</sup> wonen. De hoogte van het bedrag is naar rato van woonoppervlakte hoog in vergelijking met een gezinshuishouden met een vele malen groter woonoppervlakte en aantal bewoners. De zelfstandig wonende student draagt dus onevenredig veel belasting af. Studenten bouwen tijdens hun studietijd een schuld op. Studenten hebben vaak geen reserves, dus een extra lastenpost betekent een extra schuld. Het bedrag dat extra betaald moet worden als gevolg van de wijziging is voor de student een aanzienlijk bedrag. Als gevolg hiervan zal de student zijn studieschuld moeten verhogen. Deze situatie is nog meer aan de orde aangezien sinds september 2015 is de basisbeurs voor studenten afgeschaft, aldus indiener. Dit betekent dat studenten veel meer lasten zelf moeten dragen en daarom fors meer moeten lenen. Hierdoor neemt de studieschuld de komende jaren enorm toe. Als de voorgestelde wijziging ingevoerd wordt komt hier nog een extra lastenpost bovenop. Het voornemen om deze wijziging al in 2016 in te laten gaan is onrealistisch snel. De student heeft geen tijd om op de wijziging te anticiperen. Daarom zal de student dit geld niet op tijd begroot hebben en hierdoor in financiële problemen komen.

Het college is van mening dat voor de inkomenspositie van studenten geldt dat die in de eerste plaats een aangelegenheid is van het Rijk. Het ligt dan ook voor de hand dat waterschappen geen (of slechts gedeeltelijk) mogelijkheden moeten creëren voor kwijtschelding.

*Vereniging voor Studie- en Studentenbelangen (VVSD en andere studentenorganisaties, zienswijze 38)*

De zienswijze komt inhoudelijk overeen met zienswijze 37. Korthedshalve wordt verwezen naar de bespreking daarvan.

---

<sup>1</sup> Rapport "Kwijtscheldingsmogelijkheden Hoogheemraadschap Delfland" (pag. 21) door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden / Rijksuniversiteit Groningen, dr. C. Hoebe.

*Verenigingsraad Delft (zienswijze 42)*

De zienswijze komt inhoudelijk overeen met zienswijze 37. Korthedshalve wordt verwezen naar de bespreking daarvan.

*SVH (zienswijze 47)*

De gewijzigde Ontwerp Verordening heeft tot gevolg dat een deel van de kwijtscheldingsmogelijkheid vervalst, namelijk die ten aanzien van de zuiveringsheffing. Het staatje dat hiervoor op pagina 23 is weergegeven, geeft een indicatie van de hoogte van de kwijtschelding en de te betalen bedragen. Invoering gebeurt in twee fases, zodat niet direct in het eerste jaar het genoemde bedrag verschuldigd wordt. Voor het overige wordt verwezen naar hetgeen in paragraaf 5.2 is gemeld over armoedepolitiek en inkomensbeleid.

*CDA Basisgroep Sociale Zekerheid (zienswijze 50)*

De kwijtscheldingsprocedure wordt niet gewijzigd; het is dus niet zo dat de Ontwerp Verordening tot gevolg heeft dat eerste betaald moet worden voordat een kwijtscheldingsbezoek in behandeling wordt genomen. Voor het overige wordt verwezen naar hetgeen in paragraaf 5.2 is gemeld over armoedepolitiek en inkomensbeleid.

#### **5.4 Samenvatting en conclusie zienswijzen**

Met het bovenstaande meent het college alle ontvankelijke ingekomen zienswijzen zorgvuldig te hebben besproken en gewogen. De inhoud van de zienswijzen geeft het college geen aanleiding om wijzigingen aan te brengen in de voorgestelde Ontwerp Verordening.